

Oplæg af forsvarsminister Søren Gade
på
Venstres antiterrorkonference
Fredag d. 27. januar 2006 kl. 9.30-15.30
Fællessalen på Christiansborg

Tak for invitationen til at tale på denne konference. Det glæder mig at se det flotte fremmøde.

Justitsministeren og jeg er i fællesskab politisk ansvarlige for en stor del af det arbejde, der gøres i Danmark for at sikre danskerne og det danske samfund mod terrorangreb.

Det centrale spørgsmål er så om borgerne kan føle sig trygge?

Lad mig sige det med det samme: Regeringen arbejder på mange fronter. Sikring mod terrorangreb er en opgave, som regeringen tager meget alvorligt. Men uanset hvad man gør, så kan man ikke garantere sig 100% mod ekstremister, der er villige til at ofre deres eget liv.

Vi husker alle chokket, som vi fik, da vi hørte om terrorangrebene i London i juli sidste år. Angrebene i London mindede os om, at truslen stadig var dér. New York og Madrid var kun de første i rækken af nedrige terrorangreb mod vores samfund, vores borgere og vores værdier. Ville Danmark være klar til at håndtere en lignende situation?

Der kan ikke gives garantier. Men vi skal gøre, hvad vi kan for at forhindre terrorangreb. Og vi skal gøre, hvad vi kan for at være i stand til at rykke hurtigt ud, hvis det ulykkelige skulle ske.

Det er her vigtigt for mig at understrege, at vi har et godt og velfungerende beredskab i Danmark. Vi har et en-strengt redningsberedskab. Vi har taget konsekvensen af, at det ikke længere altid giver mening at sondre mellem militære og civile trusler. Derfor blev beredskabsområdet overført til Forsvarsministeriet den 1. februar 2004. Det har givet nye muligheder for en styrkelse af samfundets samlede beredskab – totalforsvaret.

Med forsvarsforliget etablerer vi bl.a. en totalforsvarsstyrke på ca. 12.000 soldater, der har gennemgået en ny modulbaseret uddannelse over en periode på fire måneder. De 12.000 soldater vil være i stand til at træde til og bistå politiet og redningsberedskabet, hvis der sker et større terrorangreb - eller en naturkatastrofe for den sags skyld. På samme måde fokuseres hjemmevernet imod totalforsvaret.

Efter terrorangrebene i London blev der på regeringens initiativ nedsat en arbejdsgruppe, der skulle gennemgå og vurdere det danske samfunds indsats og beredskab over for terrorhandlinger. Rapporten lå færdig i november måned sidste år og kort tid efter fremlagde regeringen en handlingsplan for terrorbekæmpelse.

Inden for mit område indeholder planen en række konkrete initiativer. Disse initiativer vedrører især en intensivering og forbedring af Forsvarets Efterretningstjenestes samarbejde med PET. Der etableres blandt andet et center for terroranalyse, hvor FE, Beredskabsstyrel-

sen, PET og Udenrigsministeriet vil være fast repræsenteret. Endvidere tages der initiativ til en styrkelse af samarbejdet mellem forsvaret og politiet i forhold til fælles udnyttelse af forsvarets særlige kapaciteter, herunder materiel på relevante områder, ligesom forsvarets bomberydningsberedskab optimeres, således at responstiden kan minimeres. Endvidere vil alle værnepligtige – både i forsvaret og beredskabet - fremover modtage en særlig "opmærksomhedsuddannelse" i relation til terror. Denne uddannelse gennemføres af PET.

Endelig tages det initiativ til en styrkelse af uddannelses- og øvelsesvirksomheden i totalforsvaret. Det sker blandt andet ved, at der lægges op til en forbedring af indsatslederuddannelsen og der lægges op til at der afholdes regelmæssige regionale krisestyringsøvelser og fuld-skala øvelser i særligt sårbare områder.

Nogle af forslagene i handlingsplanen har givet anledning til debat om især balancen mellem sikkerhed og retssikkerhed. Det er en meget vigtig debat, og det glæ-

der mig, at arrangørerne har sat emnet på dagsordenen. Det er min holdning, at vi ikke må lade os kue af terroristerne i forhold til de frihedsrettigheder, der er et særkende for frie, åbne og demokratiske samfund – som det danske.

Vi kan og skal forberede os nationalt på terrortruslen. Men vi lever i en globaliseret verden. Terrornetværk opstår på kryds og tværs af landegrænser. Truslen fra den internationale terrorisme er asymmetrisk, foranderlig og uforudsigelig. En effektiv indsats kræver derfor også et effektivt internationalt samarbejde.

FN er en meget vigtig ramme for international terrorbekæmpelse. I FN er verdenssamfundet blevet enige om at leve op til en række fælles forpligtelser i forhold til terrorbekæmpelse. Det drejer sig bl.a. om at forhindre spredning af masseødelæggelsesvåben, om at forhindre terrorfinansiering og om at bekæmpe Al-Qaida-netværket. Kun velfungerende stater kan leve op til sådanne forpligtelser. Konfliktfyldte og ustabile lande, hvor

myndighederne ikke har styr på sikkerheden, risikerer derimod at blive brugt som "safe havens" for terrorister. Det har vi set i bl.a. Afghanistan. Det er derfor vigtigt, at vi støtter op om den internationale indsats for at udbrede fred, stabilitet, sikkerhed og samarbejde.

På europæisk plan er EU med til at sikre en samlet og målrettet indsats, der kan støtte og supplere de enkelte landes indsats. Danmark deltager aktivt i EU-samarbejdet inden for civilbeskyttelse. Vi lægger vægt på, at de tiltag, som EU enes om, også kan gennemføres i den virkelige verden. Derfor gennemføres der også regelmæssigt øvelser med det formål at træne EU-landenes kapacitet til at bistå hinanden ved ulykker og terrorangreb. I 2002 var Danmark vært for en sådan stor EU-øvelse og det vil vi være igen i år.

Også i NATO arbejder man sammen om at tackle terrortruslen. Som I sikkert kan huske, var NATO's umiddelbare svar på 11. september 2001 hurtigt og beslutsomt. Et døgn efter angrebene aktiverede de allierede for før-

ste gang i NATO's historie Washington Traktatens artikel 5, dvs. den kollektive sikkerhedsgaranti. Blandt de konkrete tiltag i opfølgning herpå kan jeg nævne den såkaldte *Operation Eagle Assist*, som indebar, at alliancens flyvende luftovervågningsystem (AWACS) blev sendt til USA for at styrke beskyttelsen af amerikansk luftrum.

Skrækscenariet er et terrorangreb med masseødelæggelsesvåben. Det er en trist kendsgerning, at disse våben og deres fremføringsmidler i form af ballistiske missiler kommer i hænderne på flere og flere aktører. Det er vigtigt, at vi bruger hele viften af nedrustnings- og ikke spredningsregimer til at forhindre spredning af disse våben. I nogle tilfælde kan det desværre være nødvendigt at supplere politiske og økonomiske instrumenter med militære instrumenter. I forhold til trusler af denne type kan missilforsvar være et nyttigt instrument. Den amerikanske regering arbejder på at udvikle og opstille et missilforsvarssystem, der i første omgang kan beskytte USA og på sigt kan udstrækkes til at yde be-

skyttelse af allierede. Fra dansk side har vi endnu ikke taget stilling til, om vi på sigt ønsker at opnå dækning af det amerikanske missilskjold, hvis det viser sig teknisk muligt. Mange faktorer af både politisk, militær, teknologisk og økonomisk karakter skal vurderes grundigt først.

NATO har iværksat etablering af et taktisk missilforsvarssystem, d.v.s. et mobilt missilforsvarssystem primært til brug for beskyttelse af udsendte styrker mod angreb med kort- og mellemrækkende missiler. På lidt længere sigt skal der i NATO tages stilling til, hvorvidt man skal etablere et strategisk missilforsvarssystem – d.v.s. et fast stationeret system i stil med det nationale amerikanske system, der kan beskytte større befolkningscentre mod angreb mod ballistiske missiler af alle rækkevidder.

Jeg er kommet vidt omkring i mit indlæg. Det illustrerer, at terrorbekæmpelse kræver en bredspektret indsats og et stærkt samarbejde mellem alle involverede parter – både nationalt og internationalt. Jeg kan se på dagens

spændende program, at der bliver rig mulighed for at høre om konkrete eksempler på samarbejde og debatter med oplægsholderne. God fornøjelse – og tak for opmærksomheden.